

Соціальні проблеми в країнах V4 та Україні: аналітичний огляд у контексті апігардентерапії

Ольга ТКАЧ,
*експертка Проєкту, членкиня ГО «Фундація жінок пасічниць»,
співвласниця сімейної пасіки «Файний мед»,
менеджерка оздоровчо-туристичного простору BeeVital*

28 лютого 2026 року
Нітра, Словаччина

Методологія аналізу

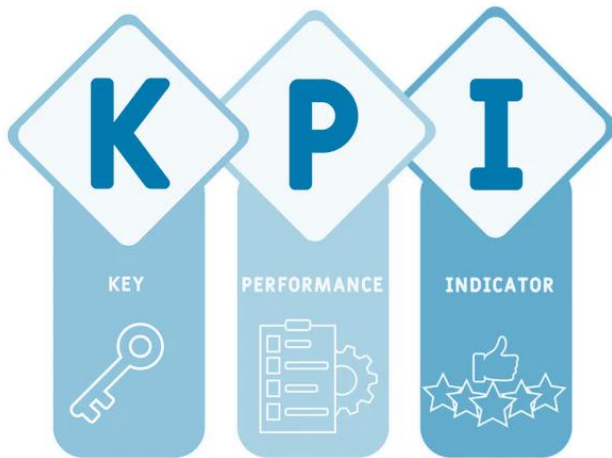

Під час підготовки теми було використано:

- Джерела даних та індикатори
- Опитування щодо психічного здоров'я
- Дані безробіття (Eurostat)
- Національні соціальні дослідження

**EUROPEAN
STATISTICAL
SYSTEM**

Ключові індикатори, які було використано:

- рівень безробіття
- потреба в психологічній допомозі
- поширеність психічних розладів
- рівень соціальної вразливості

Соціальний контекст в країнах V4 та Україні

Словаччина, Польща, Чехія і Угорщина
— члени ЄС, мають загальні історичні та соціально-економічні риси, але відрізняються в рівнях соціальних проблем

Україна переживає серйозний соціально-психологічний тиск унаслідок війни, що робить співпрацю важливою для **розбудови соціальної інфраструктури**

Психічне здоров'я: загальна картина

Україна:

~**22 %** постраждалих від війни можуть мати психічні розлади від легких до помірних.

~**9 %** — у важкому або середньому стані.

Більше 10 % населення мають різні бар'єри до доступу до допомоги.

Додатково:

~**40 %** українців за останні 6 місяців відчували потребу в психологічній підтримці.

Лише ~8 % зверталися до фахівців.

Психічні розлади в країнах V4: тенденції

За даними дослідження щодо V4:

В усіх країнах V4 протягом 2000–2018 рр. спостерігалось зростання інцидентності нових випадків психічних розладів на 100 000 населення, за винятком Угорщини, де цей показник знижувався.

Стандартизована смертність через психічні і поведінкові розлади зростала в усіх країнах.

Це вказує на системні проблеми доступу до психічної допомоги

В усіх країнах V4 протягом 2019–2022 рр (після пандемії) показники зросли

до 6-9%. Найбільш вразлива група – **молодь 18-24 років.**

Після 2022 року частина показників стабілізувалася, але залишилася вищою за доковідний період.

Соціальна ізоляція та вразливі групи

В Україні особливо вразливі групи — **жінки, діти, підлітки:**

≈**56** % молоді відчують стрес та пригніченість;

≈**53** % повідомляли про пригніченість/смуток у світових дослідженнях

Ці групи критично потребують
не лише медичної підтримки,
а й соціальної та психоемоційної

Безробіття: порівняння

Країни V4:

- Польща та Чехія — ~3 %
- Угорщина — ~4 %
- Словаччина — ~5 %

Україна: за даними за 2025 р. рівень безробіття оцінюється приблизно в **12,7 %**

Це свідчить про високий соціально-економічний тиск на ринок праці

Демографічні та соціальні виклики

Україна має високий рівень внутрішньо переміщених осіб та соціальних дисбалансів після війни

V4 країни теж стикаються з демографічним старінням і потребою інтеграції молоді в ринок праці

Такі виклики мають прямий вплив на якість життя, доступ до соціальних послуг і психосоціальної підтримки

Вразливі групи: жінки та діти

Жінки частіше відчують потребу в психологічній допомозі, ніж чоловіки

Діти та підлітки особливо вразливі до довготривалих стресів і травматичного досвіду війни

Це підсилює аргументи на користь спеціалізованих терапій, що працюють з емоційним благополуччям

Соціальні послуги та бар'єри доступу

Недостатня кількість психосоціальних програм
у місцевих громадах

Стигма щодо звернення за психологічною допомогою

Обмежені фінансові ресурси для соціальних програм

**Це створює потребу в альтернативних моделях соціальної підтримки,
таких як природні терапії**

Garden & Bee Therapy як соціальна інтервенція

В рамках проєкту **апігардентерапії**:

- ❖ Терапія на природі та робота з садом і бджолами може **пом'якшувати психоемоційний стрес**
- ❖ Підсилює **соціальну взаємодію**
- ❖ Сприяє розбудові локальної **соціальної підтримки**

Garden and Bee Therapy
by
Alej na Prameni

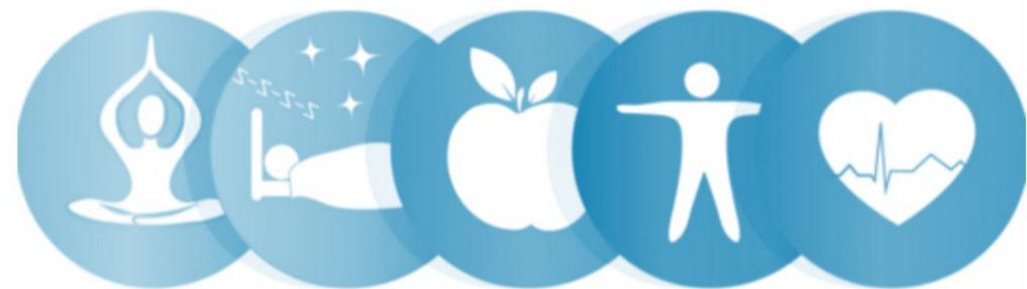
Це комплементарний метод, що доповнює клінічні підходи

Механізми впливу терапії

Апигардентерапія може:

- Знизити рівень тривожних симптомів
- Посилити відчуття спільності та підтримки
- Сприяти психоемоційному відновленню
- Створювати безпечні середовища для жінок і дітей

Але не замінює професійне лікування із лікарем, який діагностує та лікує психічні розлади, використовуючи медикаменти

Психосоціальні програми для ветеранів: наукові дані

Дослідження, опубліковане в *Therapeutic Recreation Journal*, за участі ветеранів у співпраці з *U.S. Department of Veterans Affairs* показало:

- ❖ зниження рівня тривожності та депресивних симптомів
- ❖ покращення загального психоемоційного стану
- ❖ підвищення відчуття сенсу та соціальної залученості

У *American Journal of Recreation Therapy* зазначено, що **апітерапія**:

- ✓ зменшує соціальну ізоляцію
- ✓ допомагає у переході до цивільного життя
- ✓ формує відчуття спільноти та відповідальності

Психосоціальні програми для ветеранів: наукові дані

Американські програми *гарденотерапії* демонструють:

- ✓ зменшення стресу та симптомів ПТСР
- ✓ покращення концентрації
- ✓ стабілізацію емоційного стану

В Україні успішно впроважені *програми гарденотерапії* для поліцейських ветеранів

Міжнародна співпраця V4–Україна

Переваги співпраці:

- Обмін знаннями та досвідом
- Підвищення якості соціальної підтримки
- Інтеграція інноваційних практик у локальні громади
- Спільний розвиток інституційної спроможності

Проект, що підтриманий грантом від *International Visegrad Fund* створює платформу для транснаціонального співробітництва

BeeVital – оздоровчий простір апігарденотерапії

Це оздоровчий простір апігарденотерапії, що **надаватиме послуги населенню**, включаючи представників вразливих категорій, сприятиме місцевому економічному розвитку та відновленню природного парку громади, через розвиток локального підприємництва й екоосвіту у партнерстві влади, бізнесу та громадської організації **на території місцевого парку в місті Балта Одеської області.**

Спокій природи

- ✓ Ментальне відновлення
  - ✓ Енергія бджіл
- ✓ Турбота про людей

Активності на просторі

- ✓ Майстерки з виготовлення свічок
- ✓ Програми для дітей «Від квітки до меду»
  - ✓ Фестивалі крафту

Апітуризм

- ✓ Оздоровчі апіхатинки
- ✓ Освітні ініціативи
- ✓ Соціальна взаємодія

Дякую за увагу!

Ольга ТКАЧ,
*експертка Проєкту, членкиня ГО «Фундація жінок пасічниць», співвласниця сімейної пасіки «Файний мед»,
менеджерка оздоровчо-туристичного простору BeeVital*

+380 99 423 96 89

tkach.olga1405@gmail.com